

4

Securitas Oy:n hankintaoikaisuvaatimus HKL:n järjestyksenvalvonta- ja vartiointipalveluiden hankinnasta

HEL 2019-001648 T 02 08 02 00

Päätösehdotus

Liikenneliikelaitoksen johtokunta päättää esityksessä mainituilla perusteilla hylätä Securitas Oy:n (jäljempänä Securitas) hankintaoikaisuvaatimuksen koskien johtokunnan päätöstä 21.2.2019 (36 §) Helsingin kaupungin liikenneliikelaitoksen (jäljempänä HKL tai Hankintayksikkö) järjestyksenvalvonta- ja vartiointipalveluiden hankinnasta (hankinnan osa 1).

Esittelijän perustelut

Oikaistavaksi vaadittu päätös

Liikenneliikelaitoksen johtokunta on 21.2.2019 (36 §) päättänyt oikeuttaa HKL:n tekemään hankintasopimuksen HKL:n toiminta-alueen järjestyksenvalvonnan hankinnasta tarjousten vertailun perusteella kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen antaneen Palmia Oy:n kanssa sopimuskaudeksi 1.11.2019 – 31.10.2023 hankinta-asiakirjoista lähemmin ilmenevin ehdoin niin, että sopimuskaudella hankittavien järjestyksenvalvonta- ja vartiointipalvelujen kokonaishinta on yhteensä enintään 28.800.000 euroa (alv 0 %). Edellä mainittu päätös on koskenut hankinnan osaa 1.

Lisäksi johtokunta on päättänyt oikeuttaa HKL:n tekemään sopimuksen HKL:n kiinteistöjen vartiointinista tarjousten vertailun perusteella kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen antaneen Avarn Security Oy:n kanssa sopimuskaudeksi 1.11.2019 – 31.10.2023 hankinta-asiakirjoista lähemmin ilmenevin ehdoin siten, että sopimuskaudella hankittavien vartiointipalvelujen kokonaishintaa on yhteensä enintään 576.000 euroa (alv 0 %). Edellä mainittu päätös on koskenut hankinnan osaa 2.

Lisäksi johtokunta on päättänyt oikeuttaa HKL:n jatkamaan molempia edellä mainittuja sopimuksia enintään kahden (2) vuoden optiokauden ajan aina yksi (1) vuosi kerrallaan.

Hankinta perustui HKL:n tarjouskilpailuun 38H18. Asianosaisia koskeva päätös on annettu tiedoksi 27.2.2019. Siten valitusaika on päättynyt 13.3.2019.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemisen edellytykset

Postiosoite
PL 53250
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hkl@hel.fi

Käyntiosoite
Toinen linja 7 A
Helsinki 53
http://hkl.fi

Puhelin
3101071
Faksi
09655783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI3280001301351509
Alv.nro
FI02012566

Lain vesi- ja energiahuollon, liikenteen ja postipalvelujen alalla toimivien yksiköiden hankinnoista (1398/2016, jäljempänä erityisalojen hankintalaki) 123 §:n mukaan lain soveltamisalaan kuuluviin hankintoihin sovelletaan vastaavasti, mitä hankintaoikaisusta laissa julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) 132–135 §:ssä säädetään.

Hankintalain 133 §:n mukaan hankintayksikkö voi ottaa hankintaoikaisun käsiteltäväkseen omasta aloitteestaan tai asianosaisen vaatimuksesta. Asianosaisen on esitettävä vaatimus 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Hankintayksikkö voi itse ottaa hankintapäätöksen tai ratkaisun korjattavakseen 90 päivän kuluessa siitä, kun hankintaoikaisun kohteena oleva päätös tai ratkaisu on tehty.

Erityisalojen hankintalain 114 §:n mukaan hankintayksikön on tehtävä ehdokkaiden ja tarjoajien asemaan vaikuttavista ratkaisuksista sekä tarjousmenettelyn ratkaisusta kirjallinen päätös, joka on perusteltava.

Erityisalojen hankintalain 118 §:n mukaan hankintayksikön tekemä päätös perusteluineen sekä valitusosoitus ja oikaisuohje on annettava tiedoksi kirjallisesti niille, joita asia koskee. Päätös edellä mainittuine asiakirjoinaan annetaan tiedoksi käyttäen ehdokkaan ja tarjoajan hankintayksikölle ilmoittamaa sähköistä yhteystietoa. Käytettäessä sähköistä yhteystietoa ehdokkaan ja tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon päivänä, jona asiaa koskeva sähköinen asiakirja on viestin vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että sähköistä viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa hankintayksikön on merkittävä viestiinsä erikseen tieto viestin lähettämispäivästä.

Päätös perusteluineen sekä valitusosoitus ja oikaisuohje voidaan antaa tiedoksi myös postitse kirjeenä siten kuin hallintolaissa säädetään. Ehdokkaan ja tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoinaan tiedon seitsemäntenä päivänä niiden lähettämisestä, jollei ehdokas tai tarjoaja näytä tiedoksiannon tapahtuneen myöhemmin.

Securitas on tehnyt hankintaoikaisuvaatimuksen koskien HKL:n johtokunnan 21.2.2019 tekemää päätöstä 36 § HKL:n järjestyksenvalvonta- ja vartiointipalveluiden hankinnasta (hankinnan osa 1). Selvyyden vuoksi todetaan, että Securitaksen hankintaoikaisuvaatimus koskee ai-

18.4.2019

noastaan hankinnan osaa 1. Hankintapäätös on annettu Securitakselle tiedoksi sähköisesti 27.2.2019.

Securitaksen hankintaoikaisuvaatimus on saapunut HKL:lle 13.3.2019, joten hankintaoikaisuvaatimus on tehty hankintalain mukaisessa määräajassa. Valituksenalainen päätös (liite 1) ja hankintaoikaisuvaatimus (liite 2) ovat esityslistan liitteinä.

Securitaksen hankintaoikaisuvaatimus

Securitas on hankintaoikaisuvaatimuksessa pyytänyt, että hankintayksikkö korjaa virheellisen menettelynsä hankintalainsäädännön ja tarjouspyynnön mukaisesti (1) hylkäämällä Palmia Oy:n tarjouksen poikkeuksellisen alhaisena sekä (2) suorittamalla tarjousvertailun uudestaan Avarn Security Oy:n ja Securitas Oy:n välillä. Securitaksen perustelut hankintaoikaisuvaatimukselleen ilmenevät liitteestä.

Lisäksi Securitas on perustellut hankintaoikaisuvaatimustaan sillä, että hankintalainsäädännön mukaan hankintayksikön on vaadittava tarjoajalta selvitys tarjouksen hinnoista ja kustannuksista, jos tarjous vaikuttaa poikkeuksellisen alhaiselta. Edelleen Securitas on todennut, että hankintayksikkö ei ole näin toiminut ja näin ollen se on tällä toiminnalla laiminlyönyt lakisääteisen velvoitteensa sekä päättänyt suorittamaan hankinnan, joka ei ole sen omien etujenkaan mukainen. Edelleen Securitas katsoo, että hankintaoikaisuvaatimuksen kohteena oleva hankintapäätös ei ole tarjouspyynnön mukainen, eikä se ole kohdellut tarjoajia tasapuolisesti.

Sovellettavat oikeusohjeet / poikkeuksellisen alhainen tarjous

Asiassa sovellettavan erityisalojen hankintalain 94 §:n 1 momentin mukaan hankintayksikön on vaadittava tarjoajalta selvitys tarjouksen hinnoista tai kustannuksista, jos tarjous vaikuttaa poikkeuksellisen alhaiselta. Edelleen erityisalojen hankintalain 94 §:n 2 momentin mukaan hankintayksikkö voi hylätä hankinnan laatuun ja laajuuteen nähden hinnaltaan poikkeuksellisen alhaisen tarjouksen, jos tarjoajan antama selvitys ja muu toimitettu näyttö ei tyydyttävästi selitä tarjottujen hintojen tai kustannusten alhaista tasoa. Hankintayksikön on hylättävä tarjous, jos tarjouksen poikkeuksellisen alhainen hinta tai kustannukset johtuvat hankintalain 81 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettujen velvoitteiden laiminlyönnistä.

Hallituksen esityksessä eduskunnalle hankintamenettelyä koskevaksi lainsäädännöksi (HE 108/2016, jäljempänä hallituksen esitys) on todettu, että hankintayksiköllä olisi velvollisuus pyytää selvitystä ja tarjoajalla velvollisuus antaa selvitys hankintayksikön pyynnöstä aina kun kysymyksessä on poikkeuksellisen alhaiselta vaikuttava tarjous. Tarjotun

18.4.2019

hinnan tai kustannusten poikkeuksellisuuden arvioiminen olisi kuitenkin hankintayksiköiden harkintavallassa.

Sovellettavat oikeusohjeet / tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuus

Hallituksen esityksessä on todettu, että tarjoaja vastaa tarjouksestaan ja siitä, että se on hankintayksikön asettamien vaatimusten mukainen. Mikäli tarjoajan laatima tarjous ei ole tarjouspyynnön mukainen, on hankintayksikön lähtökohtaisesti hylättävä tarjous.

Oikeuskäytännössä on vakiintuneesti katsottu, että hankintalaissa säännellyn tarjouskilpailumenettelyn lähtökohtana on, että tarjoaja vastaa tarjouksensa sisällöstä ja tarjousta arvioidaan ainoastaan siitä ilmenevien tietojen perusteella. Edelleen oikeuskäytännössä on katsottu, että hankintayksiköllä on oikeus luottaa tarjoajan tarjouksessaan ilmoittamiin tietoihin, ellei sillä ole perusteltua syytä muuta epäillä. Tarjouksen tarjouspyynnön mukaisuuden arvioinnissa oikeuskäytännössä on esimerkiksi edellä mainittujen ratkaisujen perusteella merkitykselliseksi katsottu, että tarjottu tuote tai palvelu on tarjouspyynnön mukainen, elleivät tarjouksesta ilmenevät tiedot anna aihetta epäillä muuta.

Hankintaoikaisuvaatimuksen arviointi

Hankintayksiköllä on harkintavalta sen suhteen, onko tarjottu hinta poikkeuksellisen alhainen ja pyydetäänkö siihen siten täsmennystä. Hankintayksiköllä on ainoastaan silloin velvollisuus pyytää tarjoajaa täydentämään tarjoustaan hinnan osalta (ts. selvitys tarjouksen hinnoista tai kustannuksista), kun hankintayksikkö on omaan harkintaansa perustuen todennut tarjotun hinnan olevan poikkeuksellisen alhainen. Tarjouspyynnössä kohdassa 6 ja harmaan talouden torjuntaohjeessa on todettu, että selvitys tulee pyytää ainoastaan silloin kun on ilmeistä, ettei hankintaa voida tarjotulla hinnalla sopimuksen mukaisesti suorittaa.

Tarjouspyynnön mukaan tarjouksen valintaperuste on ollut kokonaistaloudellinen edullisuus. Tarjouspyynnön liitteen 5 "Hinnottelulomake" välilehdellä on todettu, että tuntihintoja pyydetään vartiointialan TES:n mukaisesti jaetuille vuorokaudenajoille. Tilattavan palvelun kk-hinta muodostuu annettujen hintojen, tilattavien työtuntien määrään sekä niiden suoritusajankohdan perusteella. Yhteenlaskettu kuukausihinta on muodostanut tarjousten vertailuhinnan. Voittaneen tarjouksen vertailuhinta on ollut 539 861,37 euroa, toiseksi tulleen tarjoajan vertailuhinta on ollut 599 917,00 euroa ja Securitaksen tarjouksen vertailuhinta on ollut 612 400,00 euroa.

Hankintayksikkö toteaa, että voittaneen tarjouksen hinta ei ole ollut muihin tarjoushintoihin verrattuna sillä tavoin olennaisesti alhaisempi,

18.4.2019

etteikö hankintayksikkö olisi voinut harkintavaltansa puitteissa arvioida voittaneen tarjoajan voivan toteuttaa tarjouspyynnön kohteena olevan palvelun tarjouksensa mukaisilla hinnoilla. Koska hankintayksikkö ei ole todennut Palmia Oy:n tarjouksen olleen poikkeuksellisen alhainen, ei Palmia Oy:tä ole ollut tarpeen pyytää täsmentämään tarjoustaan tarjoushinnan osalta. Hankintayksiköllä ei ole ollut muutenkaan aiheutta epäillä hankittavan palvelun onnistumista tai esimerkiksi sitä, etteikö Palmia Oy noudattaisi hankintasopimusta toteuttaessaan ympäristö-, sosiaali- ja työoikeudellisia velvoitteita.

Hankintayksiköllä ei siis ole ollut tarjouksesta ilmenevien tietojen perusteella aiheutta epäillä, etteikö tarjous tai tarjottu palvelu olisi tarjouspyynnön mukainen. Näin ollen hankintayksiköllä ei ole ollut velvollisuutta eikä perusteita hylätä voittanutta tarjousta tarjouspyynnön vastaiseksi ja se on siten toiminut hankinnassa erityisalojen hankintalain mukaisen yleisen oikeusperiaatteiden, kuten tarjoajien tasapuolisen kohtelun vaatimuksen mukaisesti.

Esittelijä

toimitusjohtaja
Ville Lehmuskoski

Lisätiedot

Katariina Laine, lakimies, puhelin: 310 22756
katariina.laine(a)hel.fi

Liitteet

1	§ 36 HKLn järjestyksenvalvonnan ja vartiointin tilaaminen
2	Oikaisuvaatimus 13.3.2019, Securitas Oy

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisupäätös

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Hankinta	Liite 1
	Liite 2
Kirjanpito	Liite 1
	Liite 2
Sopimussihteeri	Liite 1
	Liite 2
Hallintojohtaja	Liite 1
	Liite 2
Hallintopäällikkö	Liite 1
	Liite 2
Turvallisuuspäällikkö	Liite 1

18.4.2019

Asia/4

Lakimies

Tarjoajat

Liite 2

Liite 1

Liite 2

Muutoksenhakukielto, hankintaoikaisu-
päättös

Liite 1

Liite 2